

Motion till riksdagen 2025/26:4017

av **Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S)**

med anledning av prop. 2025/26:201 Reformerat försörjningsstöd – bidragstak och ökade möjligheter till arbete

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen avslår regeringens förslag till lag om ändring i socialtjänstlagen (2025:400) i de delar det avser 12 kap. 7 § andra stycket och 7 a §.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska återkomma med förslag som kraftfullt motverkar fusk genom skenseparation och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Plikt och rätt ska prägla Sveriges välfärdssystem. Den som kan arbeta ska arbeta. Den som ännu inte kan arbeta ska få hjälp att kunna komma i arbete.

För den enskilde är arbetet först och främst en förutsättning för den egna försörjningen och i förlängningen det som ger oss friheten att leva vårt liv på det sätt vi själva väljer. Med jobbet följer också ofta en yrkesstolthet och en känsla av att vara behövd, och för många av oss fyller samvaron med arbetskolllegorna också en viktig social funktion. Arbete ska vara en källa till stolthet och självbestämmande. Att den som jobbar i Sverige dessutom har sjyst lön och sjysta villkor är för oss socialdemokrater helt centralt.

För vårt samhällssystem och vår välfärd är en hög sysselsättningsgrad och en låg arbetslöshet helt avgörande. Det är frukterna av vårt gemensamma arbete som möjliggör en bra och jämlik skola för våra barn, en god omsorg om våra äldre samt en offentligt finansierad hälso- och sjukvård i världsklass.

För den som av olika anledningar inte klarar sin egen försörjning är försörjningsstödet det yttersta skyddsnätet. Försörjningsstödet ska vara tillfälligt och utformat på ett sätt som gör att den som är i behov av stöd får det, och den som inte är det stängs ute.

Det är en självklarhet att den som får ekonomiskt bistånd, efter sin förmåga, ska delta i aktiviteter som kan bidra till att man kan försörja sig på egen hand. Därför tillsatte den socialdemokratiska regeringen den utredning om aktivitetsplikt som nu resulterat i en proposition om aktivitetskrav. Det är förslag som Socialdemokraterna står bakom.

I den nu aktuella propositionen behandlas ett antal förslag kopplade till försörjningsstödet. Två av dem, beräkning där riksnormen ska baseras på ett referensvärde och reducerat belopp för familjer med fler än tre barn, har som syfte att försörjningsstödet ska sänkas från en redan låg nivå. Enligt propositionen förväntas det leda till en i genomsnitt lägre ekonomisk standard för biståndsmottagare och ökad inkomstspridning.

Hur förslagen ska utformas framgår inte av propositionen utan ska i stället beslutas av regeringen. Det innebär att det inte heller finns några ordentliga konsekvensbeskrivningar av förslagen. Enligt regeringen går det helt enkelt inte att göra en detaljerad analys av i vilken mån den ekonomiska standarden samt inkomstspridningen påverkas, eller av hur olika hushållstyper påverkas. Det gör det omöjligt för riksdagen att veta vilka effekter förändringarna skulle få.

Regeringen menar att barn på sikt skulle få en bättre ekonomisk situation eftersom deras föräldrar kommer att komma i arbete. Samtidigt saknar regeringen, förutom aktivitetsplikten, i princip förslag som skulle hjälpa människor till arbete. Att en sänkning av samhällets yttersta skyddsnät skulle göra att fler människor börjar arbeta framstår snarast som en from förhoppning.

Som regeringen själv konstaterar medför förslagen en lägre ekonomisk standard för barnen. Barnfattigdomen kommer med regeringens förslag att öka. Det kan vi inte acceptera. Barn ska inte behöva bära sina föräldrars oförmåga att försörja sig själva. Barn ska inte behöva gå och lägga sig hungriga. Barn ska inte få en sämre ekonomisk situation beroende på hur många syskon föräldrarna valt att skaffa. Därför säger Socialdemokraterna nej till den förändrade beräkning där riksnormen ska baseras på ett referensvärde av riksnormen och till begränsningsregeln för vissa barnfamiljer.

Regeringen framhåller i propositionen risken för fusk genom skenseparationer. Regeringen bör därför återkomma med skarpa förslag om hur sådant fusk ska motverkas.

Fredrik Lundh Sammeli (S)

Gustaf Lantz (S)

Mikael Dahlgvist (S)

Agneta Nilsson (S)

Karin Sundin (S)

Anna Vikström (S)

Dzenan Cisija (S)